

اداره خاں و مطبعہ سی

استنبول دہ باب عالی چاہدہ

سنہ ۱۲۰۷ ہجری قمریہ

درجہ اولیٰ اور اوراق اعادہ

اولیٰ

نسخہ سی ۱ غروشه

سرمایہ ملی عثمانیہ

۱۳۰۷

بدل اشترا

(پوستہ اجریتہ برابری)

سنہ لک ۵۰۰ غروشه

آلہ آلفی ۳۰

نسخہ سی ۱ غروشه

بِخَيْرٍ نَبِيٍّ كُنَّا فِيهِ نَسْرًا وَلَوْ لَمْ يَكُنْ فَمَا كُنَّا فِيهِ نَسْرًا

بر مسابقه غریبه (۱۳۲۱ هجری صحیفه به مراجعت)

جغرافیه

اوقیانوسیه قطعه‌نک احوال عمومی

[ماہد عدد ۶۵]

۲ - فنونک دولتی مستقلاتی

اوقیانوسیه‌ده کی فنک مستقلاتی بر یقی میلیون
کیلومترو تریعه‌ده، اون آتی میلیون نفوس راده‌سندده.
یرلی حکومتلردن بعضری مستقل، بعضری‌ده فنک
جایه‌سندده. باق، صومالو، ساندالوود، جاوا، ملوق،
بورنیو، صومالو، کینه جدید، سلب، دمبر آطه‌لری
مستقلاتک باشلیقه قسقی تشکیل ایدر. بورنیو آطه‌سنگ
مساحه‌سی فرانسه‌ی تجاوه ۱۵۲۱ ده یوریکیزلر
طرقدن کشف و تفسیر ۱۶۰ ده فنک‌کیلبره
انتقال ایدری. اهالیسی ج ریلی، چینی، انکیز
وفنسکی املق اوزره اوچ قدر اولوب باشلیقه
حاصلاتی الماسده فنک‌کیلبره
قنک مرکز
شهری اولو
اداره‌سندده
لرد

اوزره وصف ایدیلن بلبل قیدر دنیاده هیچ بر قوش
یوقسدرکه کوزل اوتسون. علی‌العموم قوشلرک نفه‌سی
بلبلک بر زمزمه‌سندده معادل اوله‌ماز.

بلبلک صداسی دائماً لطیف‌در، سویملی‌در. برکره
اجرا ایدیلن نفه‌ی بردها تکرار ایتز.

بلبل نفه‌سی بعض کره یکریمی نایه قدر سورر.
بوyle اوقاق بر قوشک صداسندده بو قدر قوت بولنه‌سی
استغرابی موجب برکیشندر.

بلبلر عادتلری اولدیی اوزره نیسان ایداسندده
اوتنکه باشلاوب حز برانده نفه‌یه خسام ویرلرکه بوده
یرولربنک بومورطه‌دن چیقه‌جی، آنلری بسیلهمکله
مشغول اوله‌جی زماندر.

بلبل قفسه قونولجه بر آز زمان وار قوتی اوتنکه
صرف ایدر، اصلاً بجز، اگر غاغاسنه زور ایله ب
ویرلز ایسه یدی سکر کون ایچنده تلف اولور.

ققط بویه غاغاسنه ب سیقشیدریله‌رق آیشدیریله‌جق
اولور ایسه یاواش یاواش اوتنک سوداسی کلکه باشلاز.

ازکک بلبل دیشیسیله برلکده نیسان اوخریله
مایس ایدالرنده بووالری یاغنه باشلازلر. طیشاریسی
یاپراقلر وجوبلر ایله اورر، ایچریسی الباف نباتات ایله
دوشملر.

بلبلر بووالری ایچون اکثریتله صو جوازند
غایت آلقاق دالدر آرمسندده انتخاب ایدرلر، بعضلری‌ده
بوواسنی اوت یغینی اوزرنده و یرده یاپار. بونلرک
بومورطه‌لری بشتیلی اولور.

قونولجه‌ده دیشیسی یاتوب بومورطه‌سنگ اوزرندن
یالکر ب تدارکی ایچون قالقار. بوده آقشاملری وقوع
بولور. بوسیره‌ده ارکک بلبل بووالی بکلر.

بلبلر جالیفک الک صیق برننده کیزلرلر. اوراده
کرک صو بوجکلری، کرک عادی کوچوک بوجکلر
قارنجه برطه‌لریله، لک‌کلری کی دغه میوه‌سی

قفسندده بولان

حوالیستند ۲۱۵۰۰۰ مسلمان و ۱۰۰۰۰۰ خرساتیان ساکنند. قهوه، برنج، قاقائو حاصلاتی کثیرد. آلتون اخراجاتی یک کلکتی اولوب یالکز قوروتالو ولایتسده طقساتی متجاوز آلتون اوجاغی موجودد.

جاوا آطهسی فلک مستقلکنک اک مهمیدر. آشی عملیاتک ادخالسندن بری نفوسی درت میلیون آتی یوز بیکدن بدی میلیون بالغ اولمشدر. صوماطرا آطهسندن صوند بوغازیله آریلیر. ۳۸ وولقانی جامع وکثرتی اورمانلری شامل ومساحهجه انکتره الکاسه معادل طاغلق وحاصلاتی برجزیرهدر.

بودا مذهبنده یولان بری اهالی قسم داخلستند ساکنند. برقیسده اون بشنجی عصرده دین مین احمدی ایله شرفیاب اولدیلر. یوز اللی بیک قدرده چینلی موجوددر. مأمورین وعساکرله برابر اون بش بیک رادستهواران اورویالیر تجارت خارجه ایله مشغولدرلر. جزیرمینی اک اول پورتکیزلر تصرف ایدرک ۱۷۹۶ ده فلنکلیلر. ۱۸۱۱ ده انکلیزلر ضبطوتخیر ایله مشرلسده ۱۸۱۶ ده بنه فلنکلیلرک ادارهسه اعاده قلمشدر. جاوایلیر حایم مشریدلر. فلنکک تایع اولان بری حکومتک مرکزی جاوا و فلنک ادارهسده اولان قشتمک مرکزی یوز اللی بیک نفوسی شامل باتاویا شهری اولوب سکسان بیک نفوسی شد سوزایا شهری دخی بلاد مشهورسندندر. قهوه، شکر، چای، برنج، اندیغو، توتون، زنجفر، زعفران، قابولونه قابوخی، قانولا، قیرمن، و سهارات متوعه اخراجاتی کثیرد. لمانی کینرله مالامالدر. بوراده طرف دولت علیدر. موجود اولوب اهل اسلام دخی کثرتی روړغ نامنده کوزل بر سرای حارک مراققی جالیدر. مذکور صید اولنهرق بو یوزدن سنوی ملان. چونکه - نلما

دیگر پاپو آندی آطهسی ایله اوسترالیا بپنده توریس بوغازی موجود اولوب ۱۵۲۹ ده اسپانیالی (سا آوهدرا) طرفدن کشف اولنهرق اهالیسنگ آفرقادهکی کینه اهالیسنه مشابهندن ناشی بونامه توسیم قلمشدر. اهالیسی بوزنه نودن کلن پاپو آقبیله سیله وحشی و یام یامقله مشهر بری الغورسردن مرکبدر. الآن کشفیاته نهایت وبریله مین بوجزیره چسبه فلنکلیلرک تصرفی اتجق ۱۸۲۹ سنهسده وقوع بولمشدر.

صوماطرا آطهسی اسپانیانک ملاغاشبه جزیرهسندن ملافا بوغازیله قشریق اولمشدر. شمالدن جنوبه قدر طولانی، وولقانی بر سلسله جبال ایله مقطوع اولوب زروملری ۴۵۰۰ مترویه قدر ارتفاع ایلر. نفوسی درت میلیون رادستهسدهدر. فلنکک تایع قشتمک مرکزی ساحلین ۱۰۰ کیلو مترو اوزاق اولان بالابورغ شهری اولوب بادانغ قصبهسی دخی مواقع مشهوردندر. قسم شمالستند ایشه بعضی مستقل حکومتلر موجودد که اک مشهوری آتام حکومت اسلامیسیدر. آچین شهری آشام حکومتک مقر حکومتی و مالزیانک اک بیک تجارتکاهی اولوب دوکو مخانه لری، یوک، ایلک، فابریقه لویه مشهوردر. ملوق آطه لری ۱۵۱۱ تاریخنده پورتکیزلر طرفندن کشف اولنهرق تجاوز قورقوسته مینی بر مدت خفی طوتلیدی. اراضیسی خط استوایه مصادف اولمشله غایت حاردر. سکر مترو ارتفاع هند جزیری و اون مترو ارتفاعنده قشقل حاصل اک مشهوری ایکی میلیون نفوسی حاوی (سه لیر) درکه درت شبه جزیره دن مرکب و لیانرله محاط کل مخصوصی اقتضاسجه، کثرتی اولان اورمانلر شتقلی سهولتیدر. مقر حکومتی اون بدی بیک لی مانلر شهر مستحکمیدر. لیانی غایت امین برنج ومیوه حاصلاتی اوجوز و غایت زیادهدر. نویمهسی اونوز میلیون فرانقه بالغ اولور. فلنک بعضی قشتمک متصم اولوب قصور ادارهسدهدر. شمالدن برک

حاکم شرعی موجود حکم وقرآن عظیم الشان جاری و نافذ در .

§

۳ - انگلشتر مستقلانی

هولاندی ایل طاسمان ۱۶۴۲ ده طاسمانیا آلمانی کشف ایدرک او زمان هند والیبی بولتان وازیه مانک شرفه نیسته او نامه نویسم ایلدهی . سواحلی صرب واقعی لطیف اولان جزیره مذکوره ۱۸۰۴ ده انگلزلره انتقال اتمکله طقوز ولایت تقسیم اولدی . ساحل ریسنده بکرمی ایکی بیک نفوسی شامل (هوبارت تون) شهری تاسیس و مرکز اتخاذ قیلندی . اهالی اصله ناشی محو و منقرض اوله رق الیوم نفوس جزیره سکسان بیک انگلزدن عبارت قالمشدر . سیاح موسمی الیه بعده زلزله جدید آلمانی کشف ایلدهی . بو جزیره قوق بوغازیله یکدیگرندن متفرق ایکی بیک بارچه دن عبارتدر . مساحسی بر بتایای کیره معادلدر . شمال قسمی مثبت و جنوبده کی طاولای آلمانی خالی و طاققدرد . باشلیجه محصولاتی آریه ویر الماسیدر . هواسی لطیف و میاه حارمی نافقدرد . برلی اهالی اوتوز بیک راده سنده در . طوبوز و بالطه اغمالنده و بونلرک استعمالنده ماهر درلر . جود و صاحبزنی سار بعض آلملر اهالیسی کی بالیق یاغیله طلایدلر . پیلرند و جشت و خصوصت حکم فرمادر . ذکور و انات قولاقدر نیسه کیکنن کوبلر تعلیق ایدرلر . خانملری بکرمی خطوه طول . اون خطوه عرضنده ، آلی خطوه ارتفاعده عادی قبولبلر بارتردرک قابوسندن کیرمک اکیلمک . بلکه در قدر . درونه مفروشات برنه آغام قابو عادی بونلر میاسنده در . موغاموغا قبیله سی مانور . قبیله لره منق لوب

قوق بورالری کشت و گذار ایلدهی . ۱۸۳۹ ده انگلزلر تصرف ایتدیلر . و مانوریلرله بک جوق اوغراشدیلر . جزیره مک مرکز اداره سی و لقتون قصبه سی اولوب طار بر برزخ اوزرنده مینی و طرفیندن کوزل برر لیمانی شامل اولان اوقلاند و تاناراکه یعنی یکی بلتون ، آلتون ، باقر ، کومور معدنلرله و جبادت هواسیله مشهر نلسون و قانقر بوری و اسقوجیلرک ساکن اولدینی اوتاغو و جهت جنوبیده (دونه دن) شهری بلاد معروفه سندندر .

انگلز مستقلکنک اقسام مهمه سندن بولتان فلنک جدید آلمه منک ساحل شرقیسی ۱۶۰۶ ده اسپانیالی لوی توررس طرفندن کشف اوله رق متعاقباً دخی فلنکیلر طرفندن متعدد سیاحتلر اجرا قیلندیه ده نصف کره غربیده اولوق حبسیله انگلزلرک اوسترالیا تنیه ایلده بکری اشبو جزیره جسیه نی استمالاکه موفق اوله مایلر ۱۸۷۰ ده سیاح قوق بو سیاحتی اکل ایدرک جزیره مک کوزل بر نقطه سنده (بوتانی بای) شهرنی تاسیس ایله حوالیه نیسته غال جدید جنوبی نامنی اعطا ایلدهی . طاغملری آرز مرتفع و یابلا و اووه لری کثیردر . ساحل شرقیسنده (ازور - مایو) و ساحل غربیسنده (دارلنیغ) سلسله لری موجوددر . جنوبده دائمی قارله مستور (اوسترالیا پیرنه لری) نام سلسله ایل (آلب اوسترال) طاغملری نمادی ایدرک نه یازور) سلسله سیله اجتماع ایدرلر . (دارلنیغ) ، (قار) ، (لاوون) ، (هوتر) ، (مورومریغ) ، (موار) لرندن باشقه بر طاقم طاتلی و طوزلو کوللر چووددر . قسم شمالیسنده تحمل اولغاز د ایلدیکه درجه حرارت تنافق میلیون قدر تخمین اولور .

اوروپا ایل اوسترالیا تایل یعنی هر ایکسی ده بر نیله اوزونلرک کیچمه نه سا و ساهلنه کی

دعوت و نهايت فغاندن بر نمره كوزمه يرك درجه نهايه
تاپ طاقدن دوشهرك متأثر بر حالده قبوله سته عودت ابدن
اوسترا ليلدر شمه بخت و قردن نفرت ايدرلو و (توقو-
لوس) ديبان بوايلاخندن بك زياده خوف ايدرلو
ارككرا او نوياشندن اول اوله مزلر. ازدواج خصوصيه
قيزلرک رايه اصلا مراجعت اولماز و بر دفعه قوجه
ويريلن آرتق آنك مملوكي عبد اولوب حيات و عمارتي
زوجك لنده اولور.

قستخلاق بك زياده در. تعدد زوجات دخي جاري در.
كرجه اهالي سي جهالت كامله به مستغرق ايسده موصخره
و قره باقهرق آيلري حساب ايدم بيلرلر. ارقام اوچه
قدر موجود اولوب ده باقاديستي بونلرک ضرب
وجمله وجوده كيتورلر. آره صيره بالا بنج عموئي
اوپونلر اكجه بيلرلر. ترتيب ايدرلر سده بر مقتضاي
جهالت مسيرلر منازعانه نهايت بولور. اوق، ياي،
طوبوز، قالقان، جريد، خنجر كچي سلاحلرني بك
كوزل استعمال ايدرلر. پيتارنده حقاره قارشي انتقام و قان
دولك عادت كره سمي قابيله موجود در. خستهلق
اسانده بعض غريب تدابيرلر ده وارد. مثلا باشي
آغرياني سولوك طولور حوض ايجنه بر مدتيك
طالبدروب چيقارلر. متورملري اكثر بر قاج ساعت
بوغازنه قدر قومه كومهرك كويانخفيف اضطرابه موفق
اولورلر. روماتيزما و باش خستهلكلرني قارشي دخي
ككيكن طاشيله قان آلق و سناخيلره كهانته دوا بولاق
عادت ايدرلر. طبيب خستيني اولا آرقه سي بعده معده سي
اوسته ياتير و ششي منع ايدم بك درجه آياقلايه
معده سي اوزريشه باصار و يازماقنري وجودي اوزريشه
كرديرهرك بعض گكات مخصوصه تلفظ ايدر و معده
بوشلغني امر. بومعامليني بر قاج كره تكرار ايدر. اگر

خسته ايشلنرسي و اي حاله ا جوي
شققدر. اقرباسي آرتق
ايدهك مائنه سته

وزده كچه ياريسي هر كس اوقوسيله مشغول اينك
اوراده اوكله و قتي هر كس ايشيله كوچيله اشتغال ايدر.
خلاصه عوام تميراتجه اوسترا ليا اوروپا ك آلتده ديمكدر.
ايلول تشرين اول و ثاني آيلارنده موسم بهار و كانون اول
و ثاني و شباط آيلارنده موسم صيف مارت، نيسان،
مايس، آيلارنده صوك بهار و حزينان، تموز، آغستوس
آيلارنده يعني بزم صبحاقدن تجيز اولدغيز موسملرده
اوراده قيش وقوع بولور. شماليده بك متحول اولان
مواسم جهت جنوبيسنده كسب اشتغال ايدر. كركدان
هيواتم، آرسلان، قابلان، فيل اصلا بولماز و سائر
برنجي حيواناته آز تصادف اولور. يايي كويك، يايي
كدي، قانغوره، قارغه، دوه قوشی، سولون و سائر
خصوصي نوعده قوشار و انواع نباتات و معدن صولري
و آلتون، كومور، اردوواز، قالك، طوز، دمير،
قورشون، باقر معدنلري كثرله بولور. اهالي سي زنجي
نسندن اولماوب صاجلري قيورجق، بونولري قالين،
باشلري كوچوك، كوكسلي، وجهلري كنيش،
كوزلري ككيكن و بيوك ديشلري منتظم. اوموزلري،
قوي، آغزلي بيوك، بورولري ياصي، رنگلري
اسمر اولوب ياپولرک استيلاسيله تورس بوغازني كچمرك
كته جديده آلمسندن فرار و هجرت ابدن اقوامدن
وياخود ادامان چلمسندن اولمئلري ملحوظدر. بولري
۱، ۶۲ مترو ابه ۱، ۷۲ م پنده تحول ايدر. فقط قطعهك
حاصلاتك آزلتي. تعييشلري بك عادي و بوندن
طولاي ضعيف فقط ذكي درلر. ارض و سمانك
خالتي و قدرت كا (موتريون) ناميله براله
اعتقاد ايدرلر. ناميله بر قوت دها طاييرلر.
بعدالمات روحك بقا. دالدر بدمرمدت اقامته
منتقد اولدقنلرندن كوي
بر والده كچه ملين قو
جولكيني بچك ياره
طيشلاري چيقار

باقای منوعدر آنرا همچون اولوم طبیعی اولویوب همه حال بردن ایشیدر اقربالرندن بری اولدی اکر دشمن معلوم کلسه حوامه بر آووج توز نغزلامرق ائک کتیدی جهتی تعقیب ایدر و ایلک راست کلکتری بی چاربی قاتل خنی ظنیه غیر حق اتلافه مسارعت ایلرلر. اولولری قاقوورو دریسته صارمرق درین هزارلره قویق و یوزبی شرقه توجیه ائک عاذلر ایدر. اوزرینده حیوانات وحشیه تعرضندن محافله همچون بیوجک بر طاش قورلر. انکلز لک بورایه تصرفی آمریقاده کی مستقلکلرینک ضیاعندن صوکرده ۱۷۸۷ ده قاپودان (ارنور فلب) مستقلکات مستقیله والیک عوانیه انکلزده حرکت ورپوز اینرو. امید بورونی جهلرندن زخیره ولوازماتی اکلایله زردنه تصنی مأمور وعسکر ونصف دیگریده مجوسین اولقی اوزره بیک کشی و اون برکی اولدینی حالده بورایه مواصلت وراقسون لیانه [۱۷۸۸ کانون ثانی ۲۶ تاریخچه] انکلز بالدرستی رکزه مسارعت ایله مشدر.

کرک بی دینی کومندریلن انکلز منفیلری و کرک هیئت کشفیه اقامات بی پله سیله آز و قلمه بر قصبه حالی آلهرق انکلز وکلانندن اولوب مستقلکات پولیقه منی احداث ایدن ذلک نامده نسبه دخی (حیدنه) نسبه وخال جدید جنوبی ولایتیه سرکر آغاز قیلدی وکلایره اون بش وعاله صاحب اولانلره یکر میشر هکزار اعتبار رله اراضینکده تقسیمه مباشرت اولدی ۱۷۸۸ شیا طنده نور اولقی اراضی کشف اولدی لکن هیئت مها جریه میاندهده سقوریت، شیعو، قاتل، جور و استه کی خسته قلمرده باش کوستردی. فلیک ضبط وربطی و هالی اصلیه ایل اولان حسن معاشرتی فائده ایتدیرک بر طاق اویغونلر قلمرده اولانغه باشلادی حتی بردقه منده

۲۰۰۰۰ [قصبه سیدر] او ایلی ایکی یوز سیک و سترادری (ایشویش) ۱۵۰۰۰۰ راده منده در سرکری (ایشویش) ۲۷۰۰۰۰ شهریدن . اوسته بی ولایتی کرچه فرانک بش مثل جسامتند غیر معهور و آتلیق ۲۵۰۰۰۰ نفوسه مالا و مرک (برت) قصبه سیدر .

از عاچانده بولندیلر درت سته صوکره قلب ملکته عودت ایله دی . اخلاقی قحطلق یوزندن خیلی صیقتدی یکدیلر هله ۱۷۹۴ ده بش کونلک زخیره لری قالمش و هر درلو امیدلری منقطع اولمشیدی بردن بره افتی اوزره بر زخیره کیسی کوروندی واه اسفاکه شدید بورولره تحمل ایدمه یبرک قحطلر دملرک کوزلری اوکنده قمر بحر هالیدی کیندی بیت فلاکتلریک صوکر کونیده ایکی زخیره کیسی ده طهور ایدمه رک حقیق بر اولومدن جمله سنی قورناری بو آرائق هیئت مهاجره میساید عقل و کاستلره مضن جراح یاس طرفندن سوا حاک بعض قبی واز جمله تاسمانیا اطله سیله آوسترالیاییندمکی بوغاز کشف اولدینندن مذکور بوغاز موسی ایلک نامنه نسبت اولندی . الیوم سندنهی شهرنده ۱۳۵۰۰۰۰ نفوسی وارد و تجارت سنویمسی یوز قرق نلیونه بالغ اولور اون طقوزنجی عصر بدایتده سدای جوارنده بر برلی قیله سی موجود ایکن انکلز لک حیواناته بیه یاقشیه جق معامله لری بو بچاره لر حقه دراکورملرندن ۲۸۴۵ ده قیله ک رئیسله طالشندن اوچ درت کشی قالمش و نهایت آنلرده محو اولوب کیشدر . کنسلاند ولایتک اوزمانلری واسع قروه ، پورتسال ، بادوق ، بوتون ، شکر نامشی ، اراروت ، برانسای ، اوزوم ، بوغسای ، قویون تجارتی بک زایده و نفوسی ۱۵۰۰۰۰ راده منده در سرکری (ایشویش) ۲۷۰۰۰۰ شهریدن . اوسته بی ولایتی کرچه فرانک بش مثل جسامتند غیر معهور و آتلیق ۲۵۰۰۰۰ نفوسه مالا و مرک (برت) قصبه سیدر .

مابعدی وار صاحب امتیاز :
پنجی قومه